

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0214/2004

22 maart 2004

VERSLAG

over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad betreffende het Europees bewijsverkrijgingsbevel ter verkrijging van voorwerpen, documenten en gegevens voor gebruik in strafprocedures
(COM(2003) 688 – C5-0609/2003 – 2003/0270(CNS))

Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Elena Ornella Paciotti

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerptekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markerings in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	5
TOELICHTING	10
ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT	13

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 4 december 2003 verzocht de Raad, overeenkomstig artikel 39, lid 1 van het EG-Verdrag, het Parlement om advies inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het Europees bewijsverkrijgingsbevel ter verkrijging van voorwerpen, documenten en gegevens voor gebruik in strafprocedures (COM(2003) 688 – 2003/0270(CNS)).

Op 15 december 2003 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken als commissie ten principale en naar de Commissie juridische zaken en interne markt als medeadviserende commissie (C5-0609/2003).

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken benoemde op haar vergadering van 25 november 2003 Elena Ornella Paciotti tot rapporteur.

De commissie behandelde het Commissievoorstel en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 21 januari 2004, 19 februari 2004 en 18 maart 2004.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 25 stemmen voor en 4 tegen haar goedkeuring aan de ontwerp-wetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Jorge Salvador Hernández Mollar (voorzitter), Robert J.E. Evans (ondervoorzitter), Giacomo Santini (ondervoorzitter), Elena Ornella Paciotti (rapporteur), Regina Bastos (verving Mary Elizabeth Banotti, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), María Luisa Bergaz Conesa (verving Ilka Schröder, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Mario Borghezio, Alima Boumediene-Thiery, Kathalijne Maria Buitenweg (verving Heide Rühle), Giorgio Calò (verving Baroness Ludford, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Gérard M.J. Deprez, Antonio Di Pietro (verving Johanna L.A. Boogerd-Quaak), Timothy Kirkhope, Helmuth Markov (verving Fodé Sylla, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Pasqualina Napoletano (verving Adeline Hazan, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Marcelino Oreja Arburúa, Josu Ortuondo Larrea (verving Pierre Jonckheer, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Fernando Pérez Royo (verving Margot Keßler, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Hubert Pirker, Martine Roure, Olle Schmidt (verving Bill Newton Dunn), Ingo Schmitt (verving Hartmut Nassauer), Ole Sørensen (verving Francesco Rutelli), Patsy Sørensen, The Earl of Stockton (verving Charlotte Cederschiöld), Joke Swiebel, Anna Terrón i Cusí, Maurizio Turco en Christian Ulrik von Boetticher.

Het advies van de Commissie juridische zaken en interne markt is bij dit verslag gevoegd.

Het verslag werd ingediend op 22 maart 2004.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad betreffende het Europees bewijsverkrijgingsbevel ter verkrijging van voorwerpen, documenten en gegevens voor gebruik in strafprocedures
(COM(2003) 688 – C5-0609/2003 – 2003/0270(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2003) 688)¹,
 - gelet op artikel 34, lid 2, onder b) van het EU-Verdrag,
 - gelet op artikel 39, lid 1 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C5-0609/2003),
 - gelet op de artikelen 106 en 67 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken en het advies van de Commissie juridische zaken en interne markt (A5-0214/2004),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;
 2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;
 3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 4. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
 5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 Overweging 3

(3) Het kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten was de

(3) Het kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten was de

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

eerste concrete maatregel op het gebied van het strafrecht die toepassing maakte van het beginsel van wederzijdse erkenning.

eerste concrete maatregel op het gebied van het strafrecht die toepassing maakte van het beginsel van wederzijdse erkenning, ***ofschoon de tenuitvoerlegging ervan door de lidstaten teleurstellend langzaam en onvolledig is geweest.***

Motivering

Het is belangrijk dat gewezen wordt op de trage tenuitvoerlegging van maatregelen op het gebied van wederzijdse erkenning. Maatregelen als het Europese aanhoudingsbevel en het Europese bewijsverkrijgingsbevel kunnen alleen doelmatig zijn wanneer zij door alle lidstaten ten uitvoer worden gelegd. Per 1 januari 2004 hadden slechts 8 lidstaten uitvoering gegeven aan het Europees aanhoudingsbevel.

Amendement 2 Artikel 6, lid 1 (nieuw)

1. De bevoegde autoriteit in de uitvaardigende staat geeft een schriftelijke motivering inzake naleving van het bepaalde in het eerste lid.

Motivering

Zie de motivering bij het amendement op artikel 6 bis.

Amendement 3 Artikel 9, lid 1

1. Indien de uitvaardigende autoriteit voorwerpen, documenten of gegevens wil verkrijgen ter aanvulling van die welke in het kader van dezelfde procedure eerder reeds middels een Europees bewijsverkrijgingsbevel werden opgevraagd, en de inhoud van het oorspronkelijke bevel accuraat blijft, behoeft zij geen nieuw Europees bewijsverkrijgingsbevel uit te vaardigen. In dat geval vaardigt zij een aanvullend bewijsverkrijgingsbevel uit dat de informatie bevat zoals omschreven in formulier B in de bijlage.

1. Indien de uitvaardigende autoriteit voorwerpen, documenten of gegevens wil verkrijgen ter aanvulling van die welke in het kader van dezelfde procedure eerder reeds middels een Europees bewijsverkrijgingsbevel werden opgevraagd, en de inhoud van het oorspronkelijke bevel accuraat blijft, behoeft zij geen nieuw Europees bewijsverkrijgingsbevel uit te vaardigen. In dat geval vaardigt zij een aanvullend bewijsverkrijgingsbevel uit dat de informatie bevat zoals omschreven in formulier B in de bijlage, ***waaronder de duidelijke vermelding van de redenen waarom het verzoek geldig is ingevolge het oorspronkelijke bevel en artikel 6.***

Motivering

De bedoeling van dit amendement is, dat op de voorkant van het verzoek om bewijs ingevolge het EBB de redenen worden vermeld waar het gaat om aanvullend bewijs. Nieuw bewijsmateriaal dat aanvankelijk niet was opgevraagd moet voldoen aan dezelfde, in artikel 6 genoemde criteria als het in het oorspronkelijke bevel opgevraagde bewijsmateriaal.

Een goede methode zou zijn, de redenen voor het verzoek om aanvullend bewijsmateriaal ook op het formulier B te vermelden, samen met de redenen voor het oorspronkelijke verzoek (zie het voorgaande amendement). Door duidelijke vermelding van de redenen voor het aanvullende verzoek, verschaft de uitvaardigende autoriteit het nodige inzicht in haar besluitvormingsprocedure.

Amendement 4

Artikel 22, lid 4 bis (nieuw)

4 bis. Uiterlijk op 1 oktober 2006, en vervolgens elk jaar brengt de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité over de toepassing van deze kaderrichtlijn verslag uit, waarbij zij in het bijzonder ingaat op de toepassing van procedurele waarborgen.

Motivering

Het overzicht wordt op EU-niveau gecoördineerd en is controleerbaar voor het publiek. Niet alleen de juridische uitvoering van het EBB moet worden gevolgd, maar ook de toepassing in de praktijk.

De formulering is ontleend aan de verordening van de Raad betreffende de samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten op het gebied van bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken (PB L 174, blz. 1) en geïnspireerd op het toezichtstelsel voor het Europees aanhoudingsbevel, waarvoor ook een jaarlijks verslag van de Commissie nodig is.

Het verslag moet ook specifiek ingaan op de werking van het besluitvormingsproces in de uitvaardigende lidstaat en de werking van de waarborgen in de tenuitvoerleggingsstaat, alsmede de gevallen waarin het EBB niet werd erkend, niet werd uitgevoerd, niet werd doorgegeven of op de lange baan werd geschoven.

Amendement 5

Artikel 25, lid 1

1. De lidstaten nemen de maatregelen die nodig zijn om uiterlijk op 1 januari 2005 aan dit kaderbesluit te voldoen.

1. De lidstaten nemen de maatregelen die nodig zijn om uiterlijk op 1 januari 2005 aan dit kaderbesluit te voldoen ***en doen al het mogelijke om voor die datum tot overeenstemming te komen over een***

Kaderbesluit inzake procedurele waarborgen voor verdachten, ook in verband met de vergaring en toelating van bewijs.

Motivering

Een lidstaat kan alleen een bewijsverkrijgingsbevel uitvoerdigen wanneer het gevraagde bewijs onder gelijke omstandigheden ook volgens nationaal recht kan worden verkregen (art. 6, sub b). Een dergelijke voorwaarde geldt echter niet voor de tenuitvoerlegging van het bevel door de tenuitvoerleggende staat. In plaats daarvan bepaalt de voorgestelde richtlijn (art. 1) dat de lidstaten elk Europees bewijsverkrijgingsbevel ten uitvoer dienen te leggen. Er zijn slechts twee beletsels voor tenuitvoerlegging: het non bis in idem beginsel en een immuniteit of voorrecht volgens de wet van de tenuitvoerleggende staat.

De procedures en waarborgen rond bijvoorbeeld huiszoeking, inbeslagname, en afluisteren zijn uiterst gevoelig vanuit oogpunt van de grondrechten, en kennen van lidstaat tot lidstaat aanzienlijke verschillen. Het Europees bewijsverkrijgingsbevel, gepaard met het ontbreken van Europese procedurele waarborgen, kan rechtsonzekerheid scheppen voor verdachten en anderen die in een strafzaak worden betrokken. De uitvoerdigende staat kan bijvoorbeeld van de tenuitvoerleggende staat het gebruik van dwangmaatregelen verlangen (huiszoeking, inbeslagneming) ter uitvoering van het bevel (art. 13). En het bewijsverkrijgingsbevel kan weliswaar niet worden gebruikt voor afluisteren van gesprekken, maar wel voor verkrijging van bestaand materiaal dat vóór de uitvoerdiging van het bevel door afluisteren was verkregen (art. 3, lid 3).

Amendement 6

Artikel 25, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. Elke lidstaat wijst in een bij het secretariaat-generaal van de Raad neder te leggen verklaring de nationale organen aan die als bevoegde "uitvoerdigende" respectievelijk "tenuitvoerleggende" autoriteit als bedoeld in artikel 2, onder c) en d) zullen zijn aan te merken.

Motivering

In het kaderbesluit wordt de precieze aanwijzing van de bevoegde uitvoerdigende resp. tenuitvoerleggende autoriteit aan de beoordeling van de lidstaten overgelaten. Voor een transparante werking van de regeling moeten alle bevoegde autoriteiten bij het secretariaat-generaal van de Raad worden aangemeld

Dit is niet nieuw maar een voortzetting van een eerder in Europese overeenkomsten voorziene procedure, bijvoorbeeld artikel 24 van de EU-Overeenkomst inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken van 2000. (PB C 197 van 12.7.2000, blz. 16).

TOELICHTING

Het voorstel van de Europese Commissie

Met dit voorstel wordt weer een nieuw onderdeel aangeleverd voor de voltooiing van het complexe stelsel van justitiële en politieke samenwerking, dat nodig is om de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid zonder binnengrenzen in te richten die de Verdragen verlangen als noodzakelijke tegenhanger van de in de Europese Unie gewaarborgde verkeersvrijheid. Deze vrijheid - een fundament voor de interne markt - kan risico's met zich brengen voor de veiligheid van de burgers, indien bevoegdheden ter voorkoming en repressie van misdrijven beperkt blijven tot het grondgebied van de respectieve lidstaten. Vandaar de noodzaak van een samenwerkingsstelsel, gebaseerd op het beginsel van wederzijdse erkenning, zoals is vastgelegd in de Europese Raad van Tampere van 15-16 oktober 1999 (conclusie 33), en voor de uitvoering waarvan in de strafrechterlijke sfeer de Raad op 29 november 2000 reeds een programma van maatregelen had vastgesteld.¹

Het eerste en meest belangrijke instrument daarin was het kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002, inzake het zogenoemde Europese aanhoudingsbevel en de uitleveringsprocedures tussen de lidstaten.²

In het latere kaderbesluit van 22 juli 2003 inzake de tenuitvoerlegging in de Europese Unie van beslissingen tot bevrozing van voorwerpen of bewijsstukken³ vindt het beginsel van wederzijdse erkenning van beslissingen wel toepassing waar het gaat om voorkoming, vernietiging, vervreemding en verduistering van bewijsmiddelen, maar de daaropvolgende overdracht van zulke bewijsmiddelen geschiedt tot dusver nog steeds langs de kanalen van internationale rechtshulp.

Dit nieuwe voorstel voor een kaderbesluit voorziet in de mogelijkheid van uitvaardiging van een "Europees bevel" - dat wil zeggen een rechterlijke maatregel, genomen in één lidstaat van de Unie, die uitvoerbaar is op het grondgebied van de andere lidstaten - gericht op verkrijging van in strafrechtelijke procedures te gebruiken voorwerpen, documenten of gegevens, daaronder begrepen voorwerpen of gegevens die van derden afkomstig zijn of die door huiszoekingen zijn verkregen; opgeslagen gegevens van gebruik van de elektronische communicatienetten of van andere diensten, waaronder financiële transacties; processen verbaal van verklaringen, ondervragingen en verhoren, uittreksels uit strafregisters enz.

Het Europees bewijsverkrijgingsbevel kan echter niet worden gebruikt om procedures op gang te brengen of om te verzoeken om opening van gerechtelijk vooronderzoek ter verkrijging van bewijs, zoals ondervraging, verhoor, onderschepping van berichten of gesprekken, controle of schaduwen van personen enz.; het kan alleen dienen voor verkrijging van bewijsmiddelen die in de staat van tenuitvoerlegging reeds onmiddellijk voorhanden zijn, zoals processen-verbaal van ondervragingen of opgeslagen gegevens van onderschepte berichten of gesprekken, die in de aangezochte staat reeds waren verzameld en daar dus voorhanden zijn.

¹ Programma van maatregelen ter uitvoering van het beginsel van wederzijdse erkenning van beslissingen in strafzaken (2001/C12/02).

² Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 inzake het Europese aanhoudingsbevel en de uitleveringsprocedures tussen de lidstaten.

³ Kaderbesluit 2003/577/JBZ van de Raad van 22 juli 2003 inzake de tenuitvoerlegging in de Europese Unie van beslissingen tot bevrozing van voorwerpen of bewijsstukken, PB L 196 van 2.8. 2003, blz. 45.

Binnen deze beperkte werkingsfeer biedt het voorgestelde besluit de volgende voordelen:

- een rechterlijke maatregel in een lidstaat wordt rechtstreeks erkend, zonder dat deze behoeft te worden omgezet in een nationale beslissing: het Europees bevel wordt rechtstreeks doorgezonden naar de autoriteit die bevoegd is voor de tenuitvoerlegging (zie art. 7);
- er wordt voorzien in minimumwaarborgen, die zowel voor de uitvaardiging van het bevel als voor de tenuitvoerlegging daarvan gelden (zie art. 12);
- het bevel wordt opgesteld in gestandaardiseerde vorm volgens een uniform model (zie bijlage bij voorgestelde besluit);
- er gelden vervaltermijnen voor de erkenning, tenuitvoerlegging en de overdracht van de bewijzen (zie art. 17);
- de gronden voor weigering van erkenning of tenuitvoerlegging zijn beperkt en limitatief (zie art. 15); in het bijzonder is de voorwaarde van dubbele strafbaarheid nader geregeld en beperkt (zie art. 16 en 24);
- er zijn rechtsmiddelen tegen dwangmaatregelen (zie art. 19).

Het standpunt van de rapporteur

De rapporteur herinnert eraan dat de EU-Overeenkomst van mei 2000 betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken ¹ en het protocol daarbij van mei 2001² nog niet door de lidstaten zijn geratificeerd en dus nog niet in werking zijn getreden.

De rapporteur acht wetgeving op dit punt daarom onontbeerlijk, met gebruikmaking van het instrument van het kaderbesluit, om concrete toepassing te geven aan het beginsel van wederzijdse erkenning dat, zoals door de Europese Raad van Tampere en in daarop volgende besluiten aanvaard, in de plaats zou moeten komen van de eenvoudige procedures van wederzijdse rechtshulp in strafzaken.

De rapporteur is zich ervan bewust dat het hier gaat om een beperkte maar niet onbelangrijke stap voorwaarts naar een doelmatiger en beter gewaarborgde justitiële samenwerking in strafzaken, met name gelet op de inwerkingtreding, per 1 januari 2004, van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel.

De rapporteur heeft geen amendementen willen indienen, omdat zij het voorstel van de Commissie evenwichtig acht en consistent met het doel, een eerste stap te zetten in de goede richting van de wederzijdse erkenning in strafzaken.

¹ Akte van de Raad van 29 mei 2000 tot vaststelling, overeenkomstig artikel 34 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, van de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie, Publicatieblad Nr. C 197 van 12/07/2000 blz. 1.

² Akte van de Raad van 16 oktober 2001 tot vaststelling, overeenkomstig artikel 34 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, van het Protocol bij de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie, Publicatieblad Nr. C 326 van 21/11/2001 blz. 1.

23 februari 2004

ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT

aan de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad betreffende het Europees bewijsverkrijgingsbevel ter verkrijging van voorwerpen, documenten en gegevens voor gebruik in strafprocedures
(COM(2003) 688 – C5-0609/2003 – 2003/0270(CNS))

Rapporteur voor advies: Giuseppe Gargani

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie juridische zaken en interne markt benoemde op haar vergadering van 1 december 2003 Giuseppe Gargani tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 27 januari 2004 en 19 februari 2004.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 15 stemmen voor en 11 tegen haar goedkeuring aan een amendement waarin de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken verzocht wordt het kaderbesluit te verwerpen.

Bij de stemming waren aanwezig: Giuseppe Gargani (voorzitter en rapporteur voor advies), Willi Rothley (ondervoorzitter), Ioannis Koukiadis (ondervoorzitter), Bill Miller (ondervoorzitter), Paolo Bartolozzi, Maria Berger, Janelly Fourtou, Marie-Françoise Garaud, Evelyne Gebhardt, José María Gil-Robles Gil-Delgado, Malcolm Harbour, Lord Inglewood, Hans Karlsson (verving Fiorella Ghilardotti), Carlos Lage (verving Carlos Candal overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Kurt Lechner, Klaus-Heiner Lehne, Toine Manders, Arlene McCarthy, Manuel Medina Ortega, Angelika Niebler (verving Bert Doorn), Anne-Marie Schaffner, Astrid Thors (verving Diana Wallis), Marianne L.P. Thyssen, Ian Twinn (verving Rainer Wieland), Joachim Wuermeling en Stefano Zappalà.

BEKNOPTE MOTIVERING

De Commissie heeft een voorstel ingediend om een Europees bewijsverkrijgingsbevel voor gebruik in strafprocedures in te stellen.

Het kaderbesluit steunt op het beginsel van de wederzijdse erkenning van gerechtelijke besluiten, dat op de Europese Raad van Tampere is aangenomen en dat de hoeksteen moest worden van elk initiatief inzake justitiële samenwerking, zowel in burgerlijke als in strafzaken.

De Commissie heeft in de grond tot doel de huidige mechanismen inzake justitiële bijstand, die gebaseerd zijn op het systeem van rogatoire commissies, waarvoor internationale afspraken gelden, te vervangen door het beginsel van wederzijdse erkenning. Dit moet het mogelijk maken om de procedures voor het richten van een verzoek of de uitvoering ervan te bespoedigen en transparanter te maken. Dit alles om betere waarborgen te bieden, ook wat betreft de rechten van de betrokken partijen inzake verdediging.

Voor het Europees bevel wordt een standaardformulier gebruikt. Het heeft de vorm van een justitiële beslissing, die in een bepaalde lidstaat wordt genomen en die uitvoerbaar is op het grondgebied van andere lidstaten.

Het Europees bevel betreft niet alle bewijsmiddelen, maar enkel documenten, voorwerpen en databanken, waarvoor in de verschillende nationale rechtsstelsels regels bestaan, zoals voor het verlenen van inzage of inbeslagneming na doorzoeking. Daarnaast ook politiegegevens en gegevens uit het strafregister. Uitgesloten zijn het nemen van stalen van het lichaam van een persoon, ook geen DNA-stalen, het vergaren van bewijsmateriaal "in real time", bijvoorbeeld door het aftappen van communicatie of het controleren van bankrekeningen, het verzamelen van getuigenissen, het inwinnen van advies of expertise.

Het voorstel voor een kaderbesluit heeft tot doel een Europees bewijsverkrijgingsbevel voor gebruik in strafprocedures in te stellen op basis van het beginsel van wederzijdse erkenning van strafrechtelijke beslissingen.

Elk initiatief op dit gebied moet evenwel uitgaan van de noodzaak om de grondrechten te beschermen en mag niet uitsluitend toegespitst zijn op nauwe samenwerking tussen de lidstaten. Daaruit volgt dat elke verdere overdracht van bevoegdheden van de lidstaten aan de Europese Unie enkel mogelijk is als er juridische waarborgen gegeven worden wat betreft de rechten van de burgers.

Als voor het uitvoeren van welk bevel dan ook, zowel een arrestatiebevel als een mandaat om bewijzen te verzamelen, "formele" inachtneming van het kaderbesluit geen voldoende basis vormt, maar ook de grondrechten en fundamentele rechtsbeginselen zoals verankerd in artikel 6 van het EU-Verdrag - waarop het beginsel van wederzijdse erkenning gebaseerd is - geëerbiedigd moeten worden, dan is het ook zaak deze rechten en beginselen precies en concreet te omschrijven, willen zij ook effectief worden toegepast.

Aangezien het bestel van de Europese Unie geen daadwerkelijke juridische bescherming van de grondrechten biedt, kan zonder meer worden gesteld dat het voorstel voor een kaderbesluit voorbarig is.

Bovendien heeft het Europees Parlement geen wetgevende bevoegdheid op het gebied van het strafrecht en het procesrecht, waarop onderhavig voorstel ook betrekking heeft. Het Europees Parlement wordt enkel geraadpleegd.

Onderhavig voorstel voor een kaderbesluit goedkeuren zou dan ook apert in strijd zijn met het grondbeginsel van elk democratisch bestel, volgens welk vrijheden enkel kunnen worden beperkt krachtens een wet die goedgekeurd is door het Parlement, het enig orgaan dat de vertegenwoordiging van het volk belichaamt. Elke beperking moet ook worden ingepast binnen duidelijk door de grondwet omschreven grenzen¹.

Niet voor niets zegt de moderne constitutionele rechtsleer dat het beginsel "geen macht zonder rechten" een even belangrijke constitutionele regel is als het historisch gegroeide beginsel "no taxation without representation" .

De conclusie is dat het voorstel moet worden verworpen. Een Europees bewijsverkrijgingsbevel kan pas worden goedgekeurd na de inwerkingtreding van een Europese grondwet, die de grondrechten en de wetgevende rol van het Europees Parlement daadwerkelijk beschermt.

AMENDEMENTEN

De Commissie juridische zaken en interne markt verzoekt de ten principale bevoegde Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken het kaderbesluit te verwerpen.

¹ In Italië luiden de artikelen 14 en 15 van de grondwet als volgt:

Artikel 14

De woning is onschendbaar.

Inspecties, huiszoekingen of beslag zijn niet toegestaan, behalve in duidelijk door de wet bepaalde gevallen en volgens bij wet bepaalde regels overeenkomstig de voorgeschreven waarborgen inzake bescherming van de persoonlijke vrijheid.

Keuringen en inspecties om redenen van volksgezondheid en openbare veiligheid of voor economische en fiscale doeleinden worden geregeld door bijzondere wetten.

Artikel 15

De vrijheid en vertrouwelijkheid van correspondentie en elke andere vorm van communicatie zijn onschendbaar. Beperking ervan is alleen mogelijk bij met redenen omkleed besluit van de gerechtelijke overheid onder de door de wet bepaalde garanties.